

Sophia
Vereniging

Zomertips voor huisdieren

Zomertips voor huisdieren

Als het warmer weer wordt, is het belangrijk extra aandacht te besteden aan je huisdier. Veel dieren kunnen niet goed tegen de hitte. Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat je huisdier koel blijft en niet oververhit raakt. Dat kan erg gevaarlijk en soms zelfs dodelijk zijn.

Maar waar moet je dan op letten? Wat kun je doen om je konijnen koelte te bieden? Hoe herken je oververhitting bij je kat? Hoe koel je je hond als hij oververhit is? Wanneer bel je de dierenarts of -ambulance? We hebben het voor je op een rij gezet.

Voorkomen is beter dan genezen

Onze huisdieren hebben veel minder zweetkliertjes dan wij mensen. Dat betekent dat zij hun warmte niet kwijt kunnen raken door te zweten, maar door bijvoorbeeld te hijgen of de voetzolen te koelen. Op een warme dag is dat niet altijd genoeg, ook met matige inspanning zijn dieren daardoor snel oververhit. Het is dan ook van levensbelang dat je je dier op warmere dagen koel houdt. Over het algemeen geldt:

- **Schaduw buiten** - Dieren die (vrij) buiten rondlopen, zoeken zelf een koel plekje. Maar het kan geen kwaad om er eentje te creëren. Denk aan een struik, wat planten of een tafeltje. Leuk weetje: onder een boom is het al snel een paar graden koeler dan onder een zonnenscherm of parasol. Bladeren verdampen namelijk water, waardoor de omringende lucht afkoelt. Denk dus aan de warme zomerdagen bij de aanleg van je tuin of dierverblijf.
- **Een koele ruimte binnen** - Verblijven je dieren binnen? Geef ze dan toegang tot een ruimte waar nauwelijks zon komt of waar koele tegels zijn zodat ze daar kunnen afkoelen.
- **Vers drinkwater** - Net als voor mensen is het voor dieren heel belangrijk dat ze altijd beschikking hebben over vers, koel (niet te koud) drinkwater. Ververs het water iedere dag en zorg dat het water in de schaduw staat. Verschillende bacteriën gedijen namelijk uitstekend in warm water.
- **Nooit in de auto** - Een auto die in de zon staat, verandert al snel in een oven. Zelfs in de schaduw met het raam open kan de temperatuur gemakkelijk oplopen tot boven de 40 graden. Een levensgevaarlijke temperatuur! Dieren raken binnen de kortste keren oververhit en overlijden. Je dier in een hete auto achterlaten, is levensbedreigend! Doe dit dan ook nooit.

Help mijn dier is oververhit!

Oververhitting is levensgevaarlijk. Ook als je een dier levend uit de hitte weet te halen, is daarmee niet gezegd dat hij het zal overleven. Bij een extreem hoge lichaamstemperatuur bestaat het gevaar van stolling van lichaamseiwitten die tot onomkeerbare beschadigingen kunnen leiden (vergelijk het met het koken van een ei). Het bloed wordt dan dik en stroperig waardoor het niet meer goed kan stromen. Het gevolg: te weinig zuurstof wordt gecirculeerd door het lichaam waardoor het dier kan stikken of overlijden door ernstige hersenbeschadiging. Al bij temperaturen van 20°C kunnen dieren oververhit raken. Wees er dus op bedacht!

Wat zijn de signalen van oververhitting?

- Het dier is suf en wil/kan niet opstaan.
- Soms hijgt het dier, maar lang niet altijd!
- Het dier braakt of begint te kwijlen.
- Diarree.
- Verhoogde lichaamstemperatuur of koorts.
- De slijmvliezen zijn rood.
- Geen eetlust.

Wat te doen bij oververhitting?

- Laat iemand direct een dierenarts of dierenambulance bellen. Zodat het dier zo spoedig mogelijk geholpen wordt. Of bel 144, het landelijk noodnummer voor dieren in acute nood. De medewerkers kunnen de lokale dierenambulance inschakelen.
- Breng het dier ondertussen direct naar een koele plek.
- Maak het dier nat (niet de rug) met lauwe, vochtige doeken en zorg dat de doeken nat blijven. Gebruik geen koud water, dat vernauwt de aderen wat het afkoelen vertraagt. Levensgevaarlijk dus! Koel de voetzooltjes, de buik en borst.
- Koel het dier eventueel extra met een ventilator, maar laat het dier niet te snel afkoelen.

Ik zie een dier in een hete auto. Wat nu?

Bel direct 144, het landelijk noodnummer voor dieren in acute nood. Een medewerker van meldpunt 144 zal je vragen naar de situatie. Hoe is het met het dier gesteld? Indien er spoed is en er geen tijd is om de politie af te wachten, zullen zij jou toestemming geven de ruit in te slaan. Zo wordt er adequaat en snel gereageerd en voorkom je dat je aansprakelijk gesteld kan worden voor de schade aan de auto.

Katten

Katten zorgen over het algemeen goed voor zichzelf. Zij zoeken snel een plekje in de schaduw op om af te koelen. Door hun isolerende vacht houden ze voor een groot deel de warmte buiten. Maar wat hebben ze dan wel nodig?

- Katten met lichte roze oorschelpen zijn gevoelig voor verbranding en hebben een verhoogde kans op huidkanker. Is er een hoge zonnekracht? Smeer de oren van je kat dan even in met een **zonnebrand** voor baby's, factor 50. Let er op dat er geen zink of salicylaten in zitten, die zijn bij grotere hoeveelheden giftig. Er zijn ook speciale kattenzonnebrandcrèmes te koop.
- Op warme dagen wil je je huis overdag en 's avonds graag wat laten afkoelen. Zet je ramen vooral open, maar let op met **kiepramen**! Katten die via de open bovenzijde van een kiepraam de koelte opzoeken en uitgliden, kunnen klem komen te zitten in de zijkant van het kiepraam. Regelmatig verhangt een kat zich op deze manier. Afschuwelijk. Heb jij een kiepraam? Zorg dat de kat niet in de ruimte van dit raam kan komen of koop speciale afdeknetjes om te voorkomen dat de kat tussen de zijkant bekneld kan raken.
- Begint de kat ondanks de voorzorgsmaatregelen te hijgen? Dan gaan de alarmbellen af. Katten **hijgen** niet zoals honden om hun warmte kwijt te raken. Gaan ze dit toch doen dan zijn zij zwaar oververhit en in kritieke toestand. Onderneem direct actie en bel de dierenarts of 144!

Konijnen

Konijnen zijn van nature een stuk beter bestand tegen vorst dan tegen hitte. Hoe je je konijnen veilig door de zomertijd loodst, vertellen we je graag:

- Een grote slag kun je al slaan in de **aanleg** van het konijnenverblijf. Zorg voor een nachthok dat goed in de schaduw staat. Helemaal mooi is een nachthok in een stenen schuur. Onder de grond is het een stuk koeler dan erboven. Konijnen die lekker mogen graven, kunnen tijdens warme dagen de verkoeling ondergronds opzoeken.
- Zorg voor verkoeling door een bak met (speel)zand neer te zetten. Dat blijft lang koel. Ook een steen die je eerst in de vriezer legt, geeft lang kou af. Er zijn koelmatten en zogenaamde Ice Pods te koop: een soort schijven die je in de vriezer legt en die lekker lang koud blijven. Gebruik geen **koelementen** voor koelboxen of coolpads voor mensen, want daar zitten giftige stoffen in die vrijkomen als je konijn daar aan knaagt.
- Zorg voor zo min mogelijk **stress**. Koppelen van konijntjes stel je bijvoorbeeld beter uit tijdens echte hitte. Ook dierenartsbezoeken die kunnen wachten, plan je beter als het extreme weer is afgenomen.

- Bij **buitenkonijnen** helpt het om witte, vochtige doeken over het hok heen te leggen. Let op dat de uitgang vrij blijft, anders neemt de luchtvochtigheid toe en voelt het binnen juist warmer aan. Zorg dat de konijnen zelf nooit nat worden. Daarvan wordt hun vacht broeierig en dat maakt het voor vliegen aantrekkelijk om eitjes te leggen. De madenziekte ligt dan op de loer. Alleen de puntjes van de oren mag je nat maken.
- Verdeel het groenvoer over de dag. Dat geldt ook voor droogvoer als het konijn geen groenvoer gewend is. Door de warmte verlaagt het energieniveau en gaan de dieren minder eten en bewegen. Hierdoor kunnen de darmen stil vallen en stoppen de dieren helemaal met eten. Verdeel de groente over de dag en vergeet niet ook vroeg in de ochtend en laat in de avond eten te geven. Zo houd je de **darmen** actief.
- Voor konijnen geldt dat ze hun warmte via de oren kwijt raken. Een oververhit konijn heeft dan ook erg **warme oren**. Let er bij het koelen van een oververhit konijn op dat je de oren , want dan kunnen ze niet meer afkoelen.

Madenziekte

Naast oververhitting is de madenziekte (myiasis) een gevaar dat op de loer ligt bij warm weer. In de periode van mei tot september zoeken groene vliegen graag vieze konijnenkontjes of -wondjes op om daar hun eitjes in te leggen. De maden vinden in korte tijd een weg naar binnen en zullen in het konijn de meest vreselijke verwondingen aanrichten, vaak met de dood tot gevolg. Is een konijn besmet, dan is het van levensbelang snel te handelen: zet het dier meteen in een emmer met lauw water en houd het vast totdat alle maden zijn verdronken en naar buiten komen. Alleen wassen helpt niet omdat de maden te diep zitten.

Een konijn met madenziekte moet na behandeling een tijd binnen verblijven in een ruimte waar geen vliegen kunnen komen. Ga naar de dierenarts voor controle, houd de mogelijke wondjes goed schoon en gebruik eventueel een antibioticakuur. Wie deze pijnlijke aandoening wil voorkomen, controleert zijn konijnen dagelijks op plakpoep en kleine wondjes. Ook kun je de konijnen iedere drie maanden inspuiten met een anti-madenspray. De vliegen leggen dan nog steeds eitjes, maar deze komen niet uit.

Honden

Warm weer kan gevaarlijk zijn voor honden. Anders dan katten zijn zij vaak minder vrij om zelf verkoeling te zoeken. Daarbij mogen zij vaak met de baas mee, wat voor problemen kan zorgen. Maak daarom gebruik van onderstaande tips.

- Laat je hond zoveel mogelijk **thuis** bij zomers weer. Daar kan hij zelf een rustige koele plek uitkiezen. Mocht je toch weg moeten, kies dan een zo koel mogelijk tijdstip zoals de vroege ochtend of juist later op de dag als het weer afkoelt. Zorg voor goede koeling in de auto, neem water mee en zorg op de plek

van bestemming voor koelte. En nogmaals: laat de hond nooit in de auto. Ook niet even of in de schaduw en/of met de ramen op een kier.

- Zorg ervoor dat je hond tijdens warme dagen altijd een plek in de schaduw tot zijn beschikking heeft. Als het buiten warmer is dan binnen, houd je hond dan zoveel mogelijk binnen en zorg dat je hond in huis een koele, goed geventileerde plek op kan zoeken. Geef hem toegang tot **de koelste plek** in huis.
- Wanneer je naar buiten gaat, zorg dan dat je hond in de schaduw kan liggen of lopen. Is er geen schaduw? Neem dan ook voor je hond een **parasol** mee! Op sommige plekken, zoals een tuin of strand, kan je hond daaronder in een koele kuil liggen. Leg je hond niet vast zodat hij geen schaduw kan zoeken en bedenk dat de zon zich verplaatst.
- Maak op warme dagen overdag geen al te lange wandelingen met je hond, maar bewaar deze voor 's ochtends of 's avonds op de koelere momenten. Ga zeker niet fietsen, hardlopen of lang wandelen met je hond, dat is veel te inspannend. Het is een must om de **activiteiten** rustig te houden. Sommige honden moet je echt dwingen rustig aan te doen. Zij kunnen in de volle zon achter een balletje aan blijven rennen. Dat is levensgevaarlijk.
- Heel belangrijk: asfalt en zand kunnen gloeiend heet worden. Honden kunnen daar hun pootjes aan **verbranden**. Test het asfalt door er tien seconden je hand op te leggen. Je zal zelf snel genoeg merken of het te heet is of niet.
- Houdt je hond van **zwemmen**? Dan is dat een prima manier om af te koelen. Laat je hond zwemmen in schoon water en zorg dat je hond goed opdroogt (ook de ondervacht) en niet te lang in de zon blijft staan. Bij langharige honden kan de vacht gaan broeien wat tot smetplekken op de huid kan leiden. Voor sommige honden is pootje baden al genoeg om af te koelen. Dat kan ook in een badje met een laagje water in de tuin. Is jouw viervoeter niet zo'n waterrat? Probeer dan eens een koelmatje of koelhalsband. Let hierbij wel goed op dat je hond niet op het materiaal gaat kauwen.
- Honden met lichte roze oorschelpen zijn net als katten gevoelig voor verbranding en hebben een verhoogde kans op huidkanker. Is er een hoge zonnekracht? Smeer de oren van je hond dan even in met een babyzonnebrand factor 50. Let er op dat er geen zink of salicylaten in zitten, die zijn bij grotere hoeveelheden giftig. Er zijn ook speciale honden **zonnebrandcrèmes** te koop.

Niet alleen in de auto, maar ook in de tent op de camping of een schuurtje in de tuin is het binnen de kortste keren bloedheet. Laat je hond daar niet achter.

Zie je een hond in een auto of op een andere te warme plek? Bel dan direct 144, het noodnummer voor dieren in acute nood.

Cavia's

Cavia's kunnen niet goed tegen warmte. Met 20 °C hebben ze het warm, met 25 °C krijgen ze het moeilijk en bij 30 °C kunnen ze al overlijden. Enkele tips:

- Zorg dat het hok niet in de zon of voor een raam staat. Het **hok** moet altijd in de schaduw staan. Cavia's mogen niet midden in de zon, ze kunnen binnen enkele uren aan zonnesteek overlijden. Verplaats het hok naar een koele plek zoals de gang, een andere koele ruimte in huis of een veilige ren in de schaduw buiten (niet op het heetst van de dag). Let op: ook als de gordijnen dicht zijn, is het voor het raam veel te warm voor cavia's!
- Om de gevoelstemperatuur lager te krijgen, kun je een (elektrische) **luchtontvochtiger** gebruiken. Zo kunnen cavia's hun warmte beter kwijt.
- Het hok mag nooit op de **tocht** staan. Ook een ventilator moet langs het hok blazen en er niet recht op.
- Geef cavia's vroeg in de ochtend of later op de avond **eten**. Bij warm weer zijn cavia's 's morgens vroeg of juist 's avonds actiever, dus dan eten ze beter. Geef je cavia's verdeeld over de dag stukjes groente voor het vocht. Haal de restjes groente wel sneller weg dan normaal, om te voorkomen dat ze gaan rotten.
- Sommige cavia's houden ervan om **pootje te baden**. Zet dan een ondiepe bak met een laagje water in de kooi of ren. Dwing je cavia's nooit het water in en zorg ervoor dat ze er altijd zelf gemakkelijk weer uit kunnen.
- Zorg, net als bij konijnen, voor verkoeling door een bak met (speel)zand neer te zetten. Dat blijft lang koel. Ook een steen die je eerst in de vriezer legt, geeft lang kou af. Er zijn koelmatten en zogenaamde Ice Pods te koop: een soort schijven die je in de vriezer legt en die lekker lang koud blijven. Gebruik geen **koelementen** voor koelboxen of coolpads voor mensen, want daar zitten giftige stoffen in die vrijkomen als je cavia daar aan knaagt.
- Knip het **haar** van langharige cavia's kort, dat maakt een groot verschil voor ze.
- Is je cavia toch **oververhit** geraakt? Neem dan met spoed contact op met een gespecialiseerde dierenarts. Niet alle dierenartsen zijn bekend genoeg met cavia's om goed te kunnen helpen.

Vogels

Ook vogels kunnen last hebben van de hitte. Vooral als de temperatuur binnen korte tijd verhoogt. Hoewel sommige soorten beter tegen warmte kunnen dan andere, is het voor alle vogels van belang om hen te helpen. Denk je ook aan de wilde vogels buiten?

- Zorg bij warm weer voor een **waterbadje** met vers, koel (niet koud) water. Hier kunnen de dieren uit drinken en ze kunnen een verkoelend badje nemen. Sommige vogels genieten van een 'douche' met de

plantenspuit, heerlijk verkoelend! Voorkom echter stress. Ook een ventilator naast (niet op) het verblijf laten blazen, geeft verkoeling.

- Zorg voor zo min mogelijk **stress**. Denk aan koppelen, het verblijf schoonmaken of dierenartsbezoeken. Plan dit liever als het extreme weer is afgenomen.
 - Heb je een **buitenvolière**? Het helpt om witte, vochtige doeken over het hok heen te leggen. Let op dat de uitgang vrij blijft, anders neemt de luchtvochtigheid toe en voelt het binnen juist warmer aan.
 - Zie je een **nest(kast)** in de felle zon? Help mee en zorg voor schaduw. Dit voorkomt dat de jonge vogels sterven door oververhitting.
- Hoe herken je een oververhitte vogel? In eerste instantie worden de vogels lusteloos, maar ze kunnen ook geïrriteerd reageren. Ze houden hun vleugels wat bol/open en ze ademen snel. Met hun bek open proberen ze zoveel mogelijk warmte kwijt te raken. Herken de signalen en help de vogel af te koelen. Gaat de **oververhitting** te ver dan kan de vogel bewusteloos raken, stuiptrekken en uiteindelijk overlijden. Tip: gebruik voor het afkoelen water met wat zeepsop. Zo hecht het water beter aan de (van nature vette) veren en huid waardoor het afkoelen sneller gaat.

Vissen

Voor vissen zit het grootste gevaar van warm weer hem in de hoeveelheid zuurstof in het water. Hoe warmer, hoe minder zuurstof namelijk. Daarbij is er het risico op het uitbreken van parasitaire infecties. Hoe kun je de vissen helpen?

- Beweging in het water is ontzettend belangrijk. Zorg dat het filter goed werkt en zorg voor **circulatie** van het water. Voeg eventueel een extra luchtpomp toe.
- Planten produceren overdag zuurstof, maar verbruiken het juist in de nacht. Om die reden is het kritieke moment voor vissen in de ochtend: het **zuurstofpeil** is dan het laagst. Verwijder overtollige waterplanten en algen. Verwijder ook vuil op de bodem. De vertering daarvan kost ook veel zuurstof.
- Om de waterkwaliteit niet nog meer te belasten dan nodig is, **voer** je vissen meerdere keren op een dag kleine porties. Je voert dus niet meer of minder, maar je zorgt dat het water niet extra bevuilt.
- Heb je een **aquarium**? Zet de lampen uit (of in ieder geval minder lang aan). De lampen geven ook warmte af en dat kun je nu even niet gebruiken. Houd er rekening mee dat de planten in het water wel verlichting nodig hebben, dus zoek naar een goede balans. Zet het verwarmingselement op een minimale temperatuur voor jouw vissen. De buitenlucht zal het water verder verwarmen.

- Blijft het **lang warm**? Ververs dan dagelijks een deel van het water met water van de juiste temperatuur. Voeg geen koud water toe, de grote temperatuurverschillen zijn levensgevaarlijk voor vissen! Eventueel kun je een ventilator op of naast het aquarium laten blazen voor verkoeling.
- Zorg in een vijver voor extra schaduw. Blijft het langer warm? Laat het **regenen** boven de vijver. Dit zorgt voor verkoeling en beweging van het water waardoor er meer zuurstof kan worden opgenomen. Permanent kun je dit verzorgen met bijvoorbeeld een fontein.
- Houd verder de vissen zelf goed in de gaten. Gedragen ze zich anders, hebben ze plekjes? Dit zijn indicaties van een **parasitaire infectie**. Laat eventueel het water extra controleren door een specialist en grijp op tijd in wanneer er een ziekte uitbreekt.

De Sophia HitteSticker redt hondenlevens

Zelfs met een buitentemperatuur van 'slechts' 21 graden, kan het in een auto binnen een half uur al zo'n 40 graden worden.

Wil jij hondeneigenaren waarschuwen voor de gevaren van een te hete auto?

Bestel dan de Sophia HitteSticker voor slechts € 2,- en plak hem op de achterraut van je auto!

www.sophia-vereeniging.nl/hittesticker

